

ЩОБИ ЗРОЗУМІТИ УКРАЇНСЬКУ ІСТОРІЮ, ЇЇ ПОТРІБНО ЗНАТИ

19 травня 1938 р. мого діда Леонтія Никифоровича Голуба, 1894 р. н., господаря та хлібороба з діда-прадіда, червона Москва позбавила життя.

Ось коротенький опис його життя... На початку 1915 р. двадцятирічного Леонтія забрали до царської армії. Поїхав у чужі краї, залишивши вдома маленьку донечку та вагітну дружину. Через тяжку контузію потрапив до австрійського полону. Пробув у ньому майже чотири роки, працюючи на "казенних роботах в Альпійських горах". В Австро-Угорщині Леонтій побачив високий рівень європейського життя...

Повернувшись на початку 1919 р. в рідну Зелену Діброву Козачанської волості Звенигородського повіту (пізніше Вільшанського р-ну Київської обл.), він із жадністю взявся хазайнувати на своїй землі, яка йому дісталась у спадок від батька. Через 10 р. хазайнування на своїх 5 га орної землі Леонтій мав пару коней та пару корівчин, кінну молотарку, жатку-самоскидку, крупорушку та невелику бакалійну крамничку. Роботи було багато, тож наймав односельців.

За роки важкої праці поставив нову хату в центрі села, покритив її

цинковим залізом, збудував сарай, комору, клуню. Хату спорудив велику – щоб не тісно було великій родині, адже за 5 р. після повернення з полону в сім'ї Леонтія та Івги народилося ще четверо дітей. Здавалося, жити б тепер та діток рости.

Але не пощастило нашому дусеві, як і мільйонам інших українців. У 1931 р. його господарство "розкуркулили", забрали нову хату, вигнавши без жалю на вулицю хазяїв та їхніх шестеро малолітніх дітей. Для уникнення висилки до Сибіру Леонтій втік з родиною у Воронежську область до далекої рідні. А вдома якраз розпочинався страшний голод 1932 – 1933 років. Хоч і вижили, але сьорбнули лиха на Воронежчину мої рідні...

Не прижилися вони в нових краях. 1935-го Леонтія із сім'єю примусово виселили назад, у напівпусте після Голодомору село. Поселився в нічийній уже хатині на в'їзді в село з боку с. Товста, бо у власноруч збудованому будинку розмістилася місцева сільрада.

Щоб хоч якийсь годувати сім'ю, пішов працювати в колгосп ім. Петровського. Працював три роки на рядових роботах, аж поки совласть не згадала йому "куркульського минулого".

25 лютого 1938 р. його заарештували за ст. 54-10 та 54-11 КК УРСР (участь у "воєнно-націоналістичній організації" і "контрреволюційну агітацію"). Згадали йому і брата дружини, Андрія Пилиповича Цюпу (1897 р. н.), який "вчаствував у банді Гризла". "Доброзичливіці" засвідчували, що Андрій Цюпа часто з козаками навідувався на подвір'я сестри Івги та Леонтія Голуба та отримував від них продуктову допомогу.

Сільські активісти Зосим Загородній та Максим Заболотний у доносах стверджували, що Леонтій постійно наголошував перед односельцями: "Я чотири роки перебував у німецькому полоні, але до мене там у сто раз було краще ставлення, як зараз при совітах, я не голодував так, як зараз голодують мої шестеро дітей! У мене відібрали все господарство і тепер же мене й звинучують у всіх гріхах та неприхильності до радлади".

Цинізму Москви справді не було меж! Забрали в людини все найкше нелегкою працею, викинули разом з дітьми на вулицю та ще й звинуватили у "бродячому житті"! А ще став він "ворогом народу"!

В'язнів зі Звенигородщини доправляли до Уманського райвідділу НКВД, яким керував Соломон Ісайович Борисов-Лендерман. У кімнаті № 21 у нижній частині приміщення Уманського райвідділу НКВС здійснювали масові допити із застосуванням погроз та катувань. Для розстрілів пристосували підвал на території господарського двору Уманського райвідділу НКВС, який складався з трьох приміщень. Убивали й у приміщенні колишньої взуттєвої майстерні.

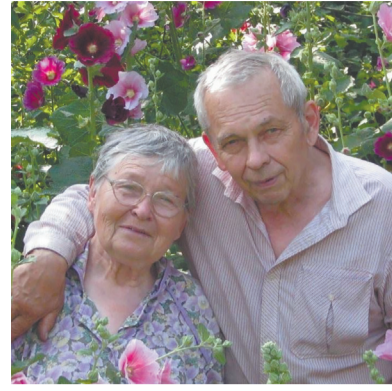
З метою обманути арештантів перед розстрілом їм видавали 10 крб, мовляв, вони відбувають на етапі і ці гроші в дорозі знадобляться. Після цього приречених по одному заводили в підвал і безжалюдно розстрілювали. Тіла вивозили на трьох автомобілях на старий Міщанський цвинтар, скидали у великі ями і закопували без сліду.

Леонтія Никифоровича Голуба розстріляли в уманській тюрмі 19 травня 1938 року.

Лиш цього року завдяки нашим із сестрою зусиллям дідуся має свою, хоч і символічну, могилку в м. Вагугіному, біля своєї дружини Івги, яка так і не дочекалась господаря додому. До самої смерті вона нічого не знала про долю чоловіка та сама ростила діток... Дві пригорщі землі, набрані мною біля напівзруйнованої хатини, де понад два століття в мальовничому селі Зелена Діброва проживали хлібороби-українці з мирним прізвищем Голуб, нехай принесуть остаточний спочинок стражденній душі діда Леонтія.

Олег ГОЛУБ
Село Козацьке, Звенигородщина
На світліні – Івга та Леонтій Голуб з дочкою Тетяною, 1914 р. нар.

В ЖЕ ДВА РОКИ...

18 червня 2018 р. відійшла в засвіти козачка Надія Зубенко (в дівочтві Паровишник). Народжена в краю териконів, вихована на спогадах та стражданнях українського села Мілерова (що на Донщині), прожила життя за Холодноярщині. Закінчивши з відзнакою Ворошиловградський педагогічний університет, вона могла сама вибирати, де починати професійну діяльність як вчителька української мови та літератури. І поїхала. У край її мрій. Край, який описував Тарас Шевченко. "Де гайдамаки ножи святчили".

Знайшла свою долю – механіка колгоспу Юрія Зубенка. Народила та виховала двох синів. Старший, Михайло, міряє морські милі. Менший, Григорій, намотує кілометри на колеса вантажівки.

Довгий час працювала вчителькою у Світловодському та Черкасах, у денних та вечірніх школах. Не у всіх учнів була можливість закінчити 10 класів – у селах часто були лише 8-річні школи. Тоді й виявила, що радянська влада нещадно винищу-

вала всі спогади про волелюбних українців. Про Холодний Яр.

Слухала розповіді місцевих жителів та згадувала розповіді своєї мами... Її мама колись дописала дочці в метрику 3 роки (бо працювати на шахту брали з 18-ти), щоб врятувати від голодної смерті менших сестер, які проживали в селі. Тим, хто працював на шахті, давали пайку: 100 грамів хліба та 50 грамів ковбаси. Надійчина мама ковбаси не їла, а вимінювала в місцевих на хліб. Сушила сухарі і раз на тиждень відносила в село...

У Холодному Яру Надія прочитала Юрія Горліса-Горського...

Російсько-українська війна внесла суттєві корективи в спілкування з її родичами та знайомими з Донбасу... Бойові дії відбувалися в тих місцях, де вона народилася та закінчувала школу. Це Часів Яр під Бахмутом (раніше Артемівськ). Рідний брат, який живе в Росії, сказав, що українська мова "надумана".

Надія Зубенко підтримувала обидва Майдани. Брала участь у патріотичних заходах. Допомогала воякам АТО. Багато років передплачувала "Незбориму націю". Складала на неї і на вшанування героїв Холодного Яру суттєві жертви. Подарувала Романові Ковалю декілька цінних вишивок із Мельників. Дарувала добрим людям мед, зокрема і сотенному Мирославу Симичу-"Кривоносу", який із Романом Ковалем завітав до неї на подвір'я. Була привітною і світлою.

Надію поважали всі. Вічна їй пам'ять!

Історичний клуб "Холодний Яр"
На світліні – Надійка і Юрій Зубенки. Село Мельники.

НОВІ ПЛАНИ ЮРІЯ ЛИСОГОРА

Побував я на гостинах у земляка, справжнього господаря та патріота нашого краю Юрія Лисогора. Мав честь зустрічатись у справах з ним і раніше, але останнім часом відкрив для себе ще й нові риси Юрія Василовича – любов до історії рідного краю та шана до наших славних пращурів – вільних козаків Звенигородщини. Адже саме він взяв та й встановив на центральному цвинтарі міста меморіальну стелу нашому славному кошовому отаману Вільного козацтва Семенові Гризлу. Зробив роботу, яку так довго "хотіли" всі зробити, але ні в кого руки не доходили. А може, просто не мали бажання.

І ось Семен Гризла повернувся в рідну Звенигородку! На жаль, подія

Видання Історичного клубу "Холодний Яр" можна придбати через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у Приватбанк: 5168 7554 4667 0339.

Переславши гроші, просимо телефоном (або через електронну адресу kovalroman1@gmail.com) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів 067-726-30-36, 066-211-41-85. Ось ціни без вартості пересилки:

"Батькам скажеш, що був чесний" Романа Ковалю – 270 грн.

ця тихо і непомітно пройшла повз увагу наших земляків...

– Звенигородка мовчить, але багато хто знає про ваш вчинок, – сказав я і показав свіженьку газету "Незборима нація" з публікацією про цю добру справу. – А Роман Коваль на знак вдячності ще й передав вам свою книгу "Батькам скажеш, що був чесний" з розширеним нарисом про Семена Гризла.

"Вчинок – гідний наслідування" – так шанобливо написав Роман Коваль у травневому числі газети "Незборима нація".

Юрій Лисогор відповів:

– Думав, як встановлю меморіальну дошку, то люди місцеві збіжаться та вшанують отамана, а на подяку й особливо не розраховував. А виявилось, що владі та землякам байдуже. Не вміє наш люд цінувати подвиги пращурів, все про матеріальні цінності піклується, забуваючи про духовні.

А ще пан Юрій з радістю підтримав ідею Романа Ковалю про вшанування Никодима Смоктя – засновника Вільного козацтва в 1917 р. Юрій Лисогор згоден, щоб цю справу ми зробили разом – Історичний клуб "Холодний Яр" та він як спонсор. Каже:

– Давайте текст і фото й разом подумаме, як краще зробити! Тоді разом і достойно відкриємо дошку Никодиму Смоктя, щоб люд місцевий бачив, як треба шанувати пам'ять своїх славних пращурів.

Пане Юрію, довгих літ Вам, наповнених добрими справами! Вільним козакам слава!

Олег ГОЛУБ
Звенигородщина

ЧЕРЕЗ "НОВУ ПОШТУ" МОЖНА ПРИДБАТИ

"Подебрядський полк" Армії УНР Р. Ковалю, В. Моренця та Ю. Юзича (т. 3) – 300 грн.

"Отаман Орлик" Р. Ковалю – 100 грн.

"Історія Холодноярської організації" Р. Ковалю – 50 грн.

"Крізь павутиння змосковщення" – 80 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса – 100 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 300 грн.

"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 450 грн.

"Житомирщина в боротьбі" Романа Ковалю – 275 грн.

"Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби" Романа Ковалю – 75 грн.

"Здолати Росію" Р. Ковалю – 250 грн.

"Сумщина в боротьбі" Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича – 250 грн.

"Отаман Зелений" Романа Ковалю – 100 грн.

"Подебрядський полк" Армії УНР (т. 1) – 300 грн.

"Подебрядський полк" Армії УНР (т. 2) – 150 грн.

ЧОРНИЙ ЗАПОРОЖЕЦЬ ІГОР ХІМІЧУК

Воякові 72-ї Окремої механізованої бригади ім. Чорних запорожців Ігореві Хімичуку 7 червня виповнилося б 30 років... Але 16 січня 2020 р. на Луганщині поблизу с. Новозванівки Попаснянського району він загинув від кулі снайпера.

Ігор народився 7 червня 1990 року. Спершу служив у 81-й Окремій аеромобільній бригаді ЗСУ. Потім став до лав легендарних Чорних запорожців. Серед них і залишився навечно. У смутку залишив матір, сестер, дружину та малого сина.

Вічна слава українським лицарям!

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через "Укрпошту" можна придбати такі книги: (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

- "Житомирщина в боротьбі" Романа Ковалю – 315 грн.
- "Батькам скажеш, що був чесний" Романа Ковалю – 310 грн.
- "Здолати Росію" Романа Ковалю – 290 грн.
- "Сумщина в боротьбі" Р. Ковалю, В. Моренця та Ю. Юзича – 275 грн.
- "Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби" Романа Ковалю – 110 грн.
- "Подебрядський полк" Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 1) – 300 грн.
- "Подебрядський полк" Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 150 грн.
- "Подебрядський полк" Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 3) – 300 грн.
- "Отаман Зелений" Романа Ковалю – 135 грн.
- "Історія Холодноярської організації" Романа Ковалю – 75 грн.
- "Отаман Орлик" Романа Ковалю – 120 грн.
- "Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю – 110 грн.
- "Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 130 грн.
- "Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 350 грн.
- "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 525 грн.

Книги можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14, Київ, 03049.

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

Видавниче товариство під назвою "Культура і життя" засноване у Харкові Гнатом Хоткевичем 1912 року. Від цього видання веде своє літописання сучасна газета "Культура і життя". Видання висвітлювало й продовжує висвітлювати культурне життя України, актуальні соціально-державні питання, проблеми розвитку сучас-

ного мистецтва. Редактором газети є почесний краєзнавець України Євген Букет.

Передплатити газету можна у будь-якому відділенні Укрпошти. Періодичність виходу – двічі на місяць, обсяг – 16 сторінок. Передплата ціна на друге півріччя 2020 року – 335,80 грн, індекс – 60969.

- Слухайте, дивіться і читайте:**
- youtube.com/c/ХолоднийЯр
 - <http://otamania.in.ua>
 - <http://patreon.com/romankoval>
 - <https://facebook.com/NezbornyMaN>
 - <https://facebook.com/KholodnyiYar>

- Дякуємо за підтримку газети "Незборима нація"!**
- Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 200 грн.**
 - Вікторія КОСИЦЬКА (Ірпін) – 400 грн.**

Редактор Роман Коваль

Верстка Олександр Литвин

Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення **Микола Владзімирський, Владислав Карпенко, Люба Криворот**

Технічний директор **Максим Селюзкін**

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 kovalroman1@gmail.com Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325. Наклад 1500 примірників. Видруковано 27.05.2020 р. ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед" Номер замовлення 2010305

Засновник Роман Миколайович Коваль

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Р. Коваль – дослідник вивільної боротьби українців за свою державу ХХ ст. Ця газета – про долі УСС, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про вивільну боротьбу.

Наш індекс – 33545. Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна на півріччя – 44.56 грн.